

Beteg szívvel születni és élni

Egészségesnek hitt újszülöttként jöttem a világra. Akkoriban nem volt még olyan fejlett az orvostudomány, mint manapság, és ultrahangos vizsgálat híján az összeszűkült aortaér láthatatlan maradt.

Egy banális gyomorhurut kapcsán, 6 hetes koromban a körzeti orvos vetette fel, hogy talán valami nem egészen úgy működik odabenn, ahogyan kellene. Ő ugyanis hallott némi zörejt a rutinvizsgálat során. Kivizsgálást javasolt. Pici csecsemőként kerültem hát először kardiológiai vizsgálatra. A gyanút ott megerősítették, és a kialakult szívzörejt már akkor diagnosztizálták. Attól kezdve rendszeres vendég voltam a szakrendelésen, eleinte sűrűbben, később félévente kellett megjelennem.

Nem állíthatom, hogy beteg gyermekként kezeltek. Egészségesnek érezhettem és tartottam magam, nem voltak rosszulleteim. Sőt, még előnyre is szert tettem a betegségem kapcsán: ügyetlen, vékonyka gyerekként utáltam a testnevelés órákat, és a betegségre hivatkozva könnyítésként a következő bűvös sorokat írták a leletemre: „A futást hamarabb hagyja abba”. Nem féltem a kardiológiai vizsgálatoktól. Kedvesek voltak hozzám, érdekes dolgokat aggattak rám, és általában megdicsértek.

Rettentően izguló, sokat szorongó gyerek voltam, és ezeket a tulajdonságokat felnőttként sem tudtam elhagyni. Emellett rossz evő, így nem kellett hozzá sok idő, hogy tönkremenjen a gyomrom. Tíz és fél évesen vérző nyombélfekéllyel büszkélkedhettem, ami azért volt érdekes, mert ilyen betegség általában csak a nagyon stresszes körülmények között élő, és mellelleg alkoholistá felnőtteknél szokott előfordulni. Súlyos, életveszélyes állapotban kerültem az intenzív osztályra, ahol hála a gyors és gondos orvosi kezelésnek, műtét nélkül gyógyultam meg. Mondanom sem kell, a csodámra jártak. Azt mondták, a belső vérzés során olyan sok vért vesztettem, hogy eszméletlen állapotba is kerülhettem volna. Szerencsére ez nem történt meg, a saját lábamon mentem fel az osztályra.

Csak amúgy mellékesen megnézett egy kardiológus is, miután a szüleim felhívták a kezelőorvos figyelmét az előzményeimre. Már ekkor rákerült a titokzatos „coarctatio aortae” megnevezés a zárójelentésemre. Nem ismertük a kifejezést, nem is értettük, mellékes információ volt csupán, hiszen a rendszeres ellenőrzések során ott mindent rendben találtak. Ezen a téren nyugodtak voltunk. Mindenki, beleértve az orvosokat is, ezúttal csak a belgyógyászati eredményekkel foglalkozott.

Ma már tudom, hogy a sors vagy a Jóisten áldásos beavatkozása volt ez. Engem a kórházban töltött hetek, a körülöttem felvillanó riadt tekintetek nagyon megviseltek. Nem is tudom, mi történt volna velem, de valószínű, hogy lelkiileg összeroppantam volna, ha akkor feltűnik valakinek, hogy ez a latin kifejezés érzékületet jelent, és még egyáltalán nem gyógyultam meg (sőt!). Így megmaradhattam abban a tudatban, hogy már jól vagyok, túl vagyunk rajta.

Ismét nyugalmas évek következtek. Kamasz voltam, amikor egy rutinvizsgálat során felfedezték, hogy magas a vérnyomásom. Újra vizsgálgatni kezdtek, rendszeresen méretnem kellett, és naplót vezetni az eredményekről. Átlagban 140 körül mozgott a felső érték, a csúcs 160 volt. Eleinte pubertáskori,

hormonális változásoknak betudható, múltó tünetnek hitték, mivel egyéb panaszom nem volt. Nem szédültem, nem éreztem rosszul magam.

Még nem voltam 16 éves, amikor az én kedves, idős doktor nénim, akihez ellenőrzésekre jártam, meghalt. Fiatal kolléganője már az első alkalommal aggodalmasan, hosszasan vizsgált. Majd katéteres beavatkozást javasolt, és az Országos Kardiológiai Intézetbe irányított. Már a következő hétre kiírták a vizsgálatot, és azonnal megszületett a szakvélemény: sürgősséggel műteni kell.

Hidegzuhanyként ért minket a hír. Alig hittünk a fülünknek. Hiszen itt eddig minden rendben volt. Elrohantunk a körzeti orvosunkhoz, aki annak idején a szívzörejét is felfedezte. Sebészként élénken ecsetelte, hogyan is néz ki egy ilyen műtét, de egyúttal próbált nyugtatni is, hogy azért várjuk csak meg a katéteres vizsgálat eredményét. Nem éreztem magam feszültnek, idegesnek. Mégis, az agyam nem bírta tovább. Egy pillanat alatt elsötétült a világ. Arra eszméltem, hogy a rendelő hideg kövén fekszem, és éppen elsősegélyben részesítenek. Elájultam, de amolyan furcsa módon, előjel nélkül, teljes testemmel oldalra dőlve, mint egy fatörzs. Útközben találkoztam a mosdókagyló szélével, így a szemem alatt fekete monoklival vonultam be a vizsgálatra. A műtősségéd még viccelődött is, hogy bokszolónak készülök-e.

Január vége volt, hideg, téli nap, amikor megtudtuk, hogy a műtét elkerülhetetlen. Én szinte fel sem fogtam a dolgot, édesanyám kiborult. Mindenki megdöbbsent, a család értetlenül állt az új, váratlan helyzet előtt.

A katéteres vizsgálat úgy indult, hogy végig ébren lehetek, és megnézhetem a monitoron én is, hogy mi a hiba a testemben. Hát ez nem sikerült. Nehezen találták el azt az eret, mely alkalmas volt a vizsgálatra, és a próbálkozások során féltő volt, hogy elvesztem az eszméletemet, így az orvosok az altatás mellett döntöttek. Jobb is volt így. A beavatkozás után úgy néztem ki, mint akin erőszakot tettek. A combomon és ágyékomon éktelenkedő lilás-zöldes foltok tanúskodtak arról, milyen nehezen sikerült elvégezni rajtam a vizsgálatot.

Az eredmények szerint a 2,5 centiméter átmérőjű aortaér egy 1 centiméteres darabon olyan szűkké vált, hogy egy golyóstoll hegye is alig fért volna át rajta. Ez okozta a magas vérnyomást, és a test alsóbb részeiben a keringés nem volt megfelelő, emiatt volt rendszeresen jéghideg kezem-lábam.

Innentől kezdve már nagyon gyorsan történt minden. Március közepére írták ki a sürgősségi műtétet. Felnőtteket megszégyenítő nyugalommal vártam. Olyan fiatal voltam még, fel sem tudtam mérni, hogy milyen kockázatokkal jár ez. Könnyű volt nekem. Mások aggódtak helyettem. Ma sem tudom pontosan, milyen családi összefogás kellett ahhoz, hogy úgy erkölcsileg, mint anyagilag ezt átvészeljük. Még a gyomorproblémáimmal egyidőben kezdődött a család kálváriája, amikor édesapámnál a tüdőszűrésen elváltozásokat találtak, többször műtötték, majd leszázalékolták. Anyám felváltva járt hozzá Törökbálintra, majd hozzám a Bethesda kórházba. És most kiderült, az egészségügyi megpróbáltatásoknak még mindig nincs vége. Egyedüli családfenntartóként ápolt bennünket. Nem tudom, honnan szerezte az erejét, de kitartása és akaratereje számomra máig példaértékű. Hogy mit élhetett át, azt azóta tudom csak sejteni, mióta magam is anya lettem. Ha máskor ezt nem tettem meg, hát itt az alkalom, hogy mindezt mélyen megköszönjem neki.

A névnapom előtti napon operáltak meg. A gyerekosztály ügyeletes nővérkéjére a frászt hoztam aznap reggel. Előzőleg részletesen elmondták, mire számíthatok, alaposan felkészítettek. A kórterem

ajtaja mögötti tükör előtt álltam, és mint egy kisgyereknek, két copfba fésültem hosszú hajamat, hogy a műtét alatt és után ne okozzon gondot. Akkor villant át az agyamon először, hogy talán most látom így magamat utoljára. Szegény ápolónő akkor lépett be, és mivel nem látott, pánikszerűen kezdett keresni a folyosókon. Értetlenül léptem ki az ajtó mögül, és szóltam utána, itt vagyok. Csak nem gondolja komolyan, hogy elmenekültem. Szinte sértett a gondolat. Annyira már felnőttként tudtam gondolkodni, hogy belássam, nincs más választás. Ezen túl kell lenni. Aztán majd meglátjuk. Nem volt halálfélelmem, nem sírtam. Egyszerűen nem engedtem be a tudatomba, hogy bármi bajom lehet. Ennél sokkal rosszabb állapotban volt a családom, és akkori barátom, aki ma már a férjem. Ők valószínűleg nyugtatókon éltek.

Jelentem, a műtét sikerült. Az orvosok profi munkát végeztek, gondoltak arra is, hogy fiatal lány vagyok. A bal oldalt, mell alatt ejtett mintegy harminc centiméteres vágás az akkoriban nem szokványos, ún. plasztikázott seb lett. Az eredeti terv az volt, hogy a verőérből az érintett szakaszt kimetszik, és a lábamból vett saját szövetből pótolják. A sors kegyeltjének érezhettem magam, ugyanis sikerült vég a véghez összevarrni az aortát, nem kellett a lábamat is megműteni. Köszönöm orvosaim áldozatos munkáját. Nélkülük már valószínűleg én sem lennék. Láttam, mennyit és milyen odaadással dolgoznak, hétköznapi, hétvégén egyaránt.

Még tíz napot kellett a Kardiológiai Intézetben töltenem. Legendás nyugalom eltűnt, nagyon vágytam haza, vágytam a normális, orvosi vizsgálatoktól mentes életre. Egy jó darabig nem néztem meg a sebemet sem. Kérdezték, milyenek találom, és csodálkoztak, hogy még meg sem néztem. Idő kellett hozzá, hogy új, megváltozott testemet elfogadjam, de sikerült. A kilátások is biztatóak voltak. Továbbra sem tudta senki, hogy miért alakult ki a szűkület nálam, de nagyon kicsi esélyt jósoltak annak, hogy esetleg továbbörökítem.

Gyorsan gyógyultam. Bár nagyon sokat hiányoztam, nem kellett évet ismételnem sem. Mire igazán felmelegedett az idő, már újra másodikos gimnazista lehettem, aki a többiekkel együtt iskolába jár. Továbbra is rendszeresen jártam kardiológiai ellenőrzésekre, de a kedélyek lassan lenyugodtak, újra egészségesnek érezhettem magam. A főiskola elvégzése után férjhez mentem. A férjem tisztában volt az orvosi anamnézisémmel, a műtétem idején már együtt voltunk. Soha nem tekintett rám úgy, mintha nem teljes értékű ember lennék. Nagyon aggódott értem, de bízott bennem. Soha nem volt kérdés, hogy gyermekeket fogunk vállalni, és tudtam azt is, hogy mindenben számíthatok rá.

Huszonnégy évesen természetes úton kislánynak adtam életet. A terhességem 7. hónapjáig otthonról Budapestre jártam dolgozni egy irodába, minden nap 100 kilométert utaztam, télen is. Nem okozott gondot, nem igényeltem különleges elbánást. A nőgyógyászm javaslatára 2 hónappal a szülés előtt egy napra befeküdtem a Szent Imre Kórházba, hogy az ottani kardiológus is megvizsgáljon. A korábbi orvosi javaslat szerint császármetszéses, programozott szülésre készültünk. Annyira sokáig vizsgált, hogy már-már aggódni kezdtem, csak nincs valami baj. Válasza szerint a korábbi műtét olyan jól sikerült, hogy teljesen egészségesnek érezhetem magam. Az volt a véleménye, hogy ily módon nincs szükség a császármetszésre. Antibiotikus védelem mellett, komplikációktól mentes, természetes szülésem volt. A kisfiam 54 centiméterrel és 3500 grammal időre született. Kardiológiai vizsgálatot kértem, mely szerint szívproblémáimból semmit nem örökölt. Azóta a vizsgálatot néhány évenként megismételtetem.

A gyes után eredeti szakmámban kezdtem dolgozni, pedagógusként. Mindennapi életemet egészségesként éltem. Jártam a kötelező ellenőrző vizsgálatokra, majd 7 év múlva újabb gyermeket

vállaltunk. Ezúttal még alaposabban megvizsgáltak, és már magzati korban megállapították a gyermekemről, hogy nem örökölt szívproblémákat. Most nem ment minden olyan simán, de vele is a 6. hónapig dolgoztam. Második kisfiam egy hónappal a kiírt idő előtt 53 centiméterrel és 3410 grammal természetes úton született. Ő is egészséges.

Normális életet élünk, mint bárki más, bár a gondok minket sem kerülnek el. Továbbra is stresszelek mindenben, szorongó alkat vagyok, és ezt a gyomrom is megérzi. Szívproblémáim nincsenek. Az igazság az, hogy a fiatalon átélt műtét, majd gyógyulás azt az érzést keltette bennem, hogy teljesen egészséges vagyok. Hogy az idő előrehaladtával azért adódhatnak problémák, az csak nemrégiben tudatosult bennem. Az esedékes ellenőrzéskor a kardiológus doktornő CT vizsgálatot javasolt. Értetlenkedtem, minek az? Van valami probléma? Megnyugtatózott, hogy nincs, csak időnként nem árt megnézni az ultrahanggal nem látható érterületet is. A gyanú beférkőzött az agyamba, és végre rádöbbsentem, jó volt orvosi csodaként járni-kelni, de az idő felettem is eljár, és ami eddig nem okozott problémát, az később még okozhat. Hiszen a szűkületen kívül van még nekem kétágú aortabillentyűm is, amellyel én szintén nagyon jól elvagyok.

Mit hoz a jövő?

Ki tudja? Lehet, hogy egészen másféle egészségügyi problémáim lesznek, de az is lehet, hogy a kardiológiai rendelések rendszeres látogatója leszek. Lehet, hogy az orvostudomány olyan fejlettségi szintet ér el, hogy amit ma még betegségnek hiszünk, az könnyen kezelhető, múltó állapot lesz csupán.

És hogy addig is szabad-e ilyesmiken rágódni? Biztosan nem, de nem ígérhetem, hogy nem teszem.

Egyszer egy látó azt mondta nekem, én nagy meggyógyuló vagyok. Megmosolyogtam. De talán abban igaza van, hogy ha ennyi mindent szerencsésen túléltem, és megtanultam azt, hogyan kell fogsort összeszorítva túrni a fizikai fájdalmakat, akkor talán van valami feladatom, amit el kell végeznem. Bízom benne, hogy lesz annyi testi- és lelkiezőm, hogy megtaláljam, és véghezvigyem, amit a sors számomra kiszabott. Azt pedig alázatosan kérem a Jóistentől, hogy mindig velem legyen az, akit mellém rendelt, támogasson és szeretetével átsegítsen a nehézségeken.

Tóthné Bata Beáta

E-mail cím: tthcsaba@monornet.hu